

Olen viime aikoina miettinyt ihmistä, ja perustavanlaatuista tarvetta löytää yhteys toisiin ihmisiin. Tarvetta kuulua joukkoon.

Sitä, että ihmisjoukolla on aina rajansa, joilla määritellään ketkä kuuluvat meihin, ketkä taas ovat ulkopuolisia — niitä toisia ja muita.

Nämä mietteet on viime aikoina liittyneet siihen, mitä korona-aika tekee ihmisten välisille suhteille.

Entä jos toinen ihminen alkaa näyttää lähinnä pelottavalta, mahdolliselta tartuttajalta, joltakin, johon on pidettävä välimatkaa, jotta itse pysyn terveenä.

Mitä tämä koronaeristyneisyys tekee meille? Moni on kertonut, miten on ikävä kosketusta, halausta, kättelyäkin.

Entä jos me yksin jäämisen pelon lisäksi aletaan pelätä toisia ihmisiä entistä enemmän? Eikä pelkästään koronan, mutta erilaisten eri puolilta kantautuvien uutisten takia.

Kun valmistelin tätä puhetta, uutisissa toistuivat psykoterapiakeskuksen tietomurto ja kiristysviestit. Ihmisten luottamusta ja henkilökohtaisinta aluetta on käytetty julmalla tavalla hyväksi.

Entä jos luottamus toisiin ihmisiin joutuu väistymään kyynisyyden tieltä, ihminen ja ihmisyhteisöt käpertyvät sisäänpäin, suojautuvat varsinkin niiltä muilta, jotka eivät kuulu meihin.

Päivittäin ympäriltä löytyy viestejä siitä, miten toiset ihmiset tuottavat pettymyksiä. Toisaalta päivittäin ympärillä näkyy myös, miten ihmiset tuottavat toisilleen monin tavoin iloa. Ja tässä on tärkeä kohta missä tehdä valinta: kumpiin viesteihin kiinnitän enemmän huomiota, hyviin vai pahoihin. Toivoa tuottaviin vai lannistaviin.

Rutger Bregman on alankomaalainen historioitsija, joka on myös miettinyt ihmistä, ihmiskuvaa, hyvyyttä ja pahuutta kirjassaan Hyvän historia. Erilaisten kahtia jakavien ennakkoluulojen maailmassa Bregmanin näkökulma tuntuu vallankumoukselliselta. Hän kirjoittaa, että 200 000 vuotta historiaa osoittaa, että ihmislaji on pohjimmiltaan hyvä.

Minä kuulun niihin, joille Puolangan pessimismi on luontaisempi mielenmaisema kuin mikään kevyt positiivinen ajattelu. Ja juuri tämän takia Bregmanin näkökulma vaikutti minuun niin syvästi.

Bregman esittelee monia sellaisia tapauksia elävästä elämästä, joissa näyttää, että ihminen on ihmiselle susi, että ihmisen perusolemus on enemmän paha ja ahne kuin hyvä ja myötätuntoinen.

Nuo kertomukset eivät Bregmanin mukaan ole kuitenkaan lopullinen totuus, vaan niiden vastapainoksi hän esittelee tapauksia, joissa ihmiset laittavat toisen ihmisen etusijalle, venyvät uskomattomasti puolustaessaan toista, ovat hyviä ja toimivat oikein.

Olennaista onkin kysyä: kumpia kertomuksia me nostamme näkyville elämässämme. Millainen ihmiskuva ohjaa omaa toimintaani? Entä niiden yhteisöjen toimintaa, joissa elän? Millaisen ihmiskuvan varassa me körttiverkostona elämme?

Ihmislouontoon kuuluu taipumus tehdä umpimähkäisiä yleistyksiä ihmisistä, joita emme tunne, ja vastaavasti nähdä oma joukko aina myönteisemmässä valossa kuin toiset.

Siksi paras lääke vihaa, rasismia ja ennakkoluuloja vastaan on Bregmanin mukaan kontakti, ihmisten välinen kontakti. Kontakti tuo lisää luottamusta, yhteenkuuluvuuden tunnetta ja vastavuoroista auttamista.

Se auttaa asettumaan toisen ihmisen saappaisiin, ja tutkijoiden mukaan kontakti muovaa myös ihmisen persoonaa. Ihmiset, joiden ystäväpiiri on monimuotoinen, ovat suvaitsevaisempia muukalaisia kohtaan. He avaavat rajoja.

Ja mikä parasta, kontakti ja luottamus on tarttuvaa. Kun huomaan, että naapurin sosiaalinen elämä on monimuotoisempaa kuin omani, alan vähitellen epäillä omia ennakkoluulojani ja rajoittuneisuuttani.

Kontaktit ovat toistaiseksi koronan takia rajoitettuja, mutta meidän on haettava luovia keinoja yhteyksien ylläpitämiseksi ja luomiseksi.

Kontakti on myös raamatullinen ilmiö. ”Kantakaa toistenne kuormia”; ”missä kaksi tai kolme on nimessäni koolla, siellä minä olen heidän keskellään”. Meidät on luotu yhteyteen toisten kanssa.

Tulevana sunnuntaina puhutaan anteeksiannosta. Matteuksen evankeliumista: *”Silloin Pietari tuli Jeesuksen luo ja sanoi: ”Herra, jos veljeni yhä uudestaan tekee väärin minua kohtaan, niin kuinka monta kertaa minun on annettava hänelle anteeksi? Peräti seitsemän kertaako?”*

”Ei seitsemän, vaan seitsemänkymmentäseitsemän kertaa”, vastasi Jeesus.”

Siksi: Suo, Jeesus, hellä mieli, ja ystäväisi kieli. Tämä virsi voisi olla körtin jatkuva rukous ja jatkuva toimintastrategia. Rukous siitä, että Jumala auttaisi etsimään keskinäistä ymmärrystä, hälventämään raja-aitoja, ja sen rinnalla korjaamaan yhteisöjen ja yhteiskuntien rakenteita, niin että ihmisten yhdenvertaisuus ja ihmisarvoinen elämä olisivat mahdollisia.